

Til de videregående uddannelsesinstitutioner under
Uddannelses- og Forskningsministeriet

Tjekliste til hyrdebrevet om uddannelsesinstitutionernes forvaltning af handicapområdet

Tjeklisten bør inddrages i alle sager, hvor der er omstændigheder i sagen, der kan give anledning til, at institutionen bør undersøge, om en studerende er handicappet. Det kan både være sager, hvor en studerende direkte påberåber sig handicapreglerne, eller hvor omstændigheder i sagen betyder, at institutionen bør undersøge, om en studerende er handicappet.

7. maj 2020

Styrelsen for Forskning og Uddannelse

Jura

Bredgade 40
1260 København K
Tel. 3544 6200

www.ufm.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Niels Elbæk Larsen
Tel. 72 31 82 38
nela@ufm.dk

Ref.-nr.
19/23200-1

1. Institutionen skal vurdere, om den studerende er handicappet.

- a. Har den studerende en sygdom, som kan påvirke den studerendes konkrete studieforløb negativt?
 - i. Hvis der er tvivl, kontaktes den studerende for yderligere oplysninger, f.eks. en lægelig vurdering af funktionsnedsættelsens påvirkning af studieforløb.
- b. Har sygdommen været langvarig, eller er der en prognose på, at den er langvarig?
 - i. Hvis der er tvivl om varighed, kontaktes den studerende for at få en lægelig afklaring, f.eks. ved at bede om en lægelig prognose.

2. Hvis den studerende er handicappet, skal institutionen dokumentere, at der er tilbudt tilpasninger.

- a. Dokumenter at alle relevante tilpasninger er overvejet i forhold til den konkrete studerende. Manglende dokumentation for, at denne undersøgelse rent faktisk har fundet sted, er i sig selv en i strid med FBL.
 - i. Mulige tilpasninger er ikke begrænset af, hvad der følger af anden lovgivning. Derfor er det ikke nok at henvise til, at den studerende er tilbudt generelle tilpasninger - såsom SPS - hvis den studerende har andre behov.
- b. Beggrund hvorfor tilpasningerne er tilstrækkelige for at ligestille den studerende.
 - i. Der er meget strenge krav til begrundelsen, hvis den strider imod lægelige anbefalinger.

3. Hvis institutionen *ikke* hidtil har tildelt hensigtsmæssige tilpasninger, skal institutionen undersøge følgende:

- a. Hvornår blev institutionen bekendt med handicappet, da dette er skæringstidspunktet for, hvornår der skulle have været taget stilling til tilpasningsbehovet.
 - i. Undersøg om den studerende har oplyst om sit handicap tidligere, f.eks. ved tidligere ansøgninger om dispensation, særlige prøvevilkår, hjælpemidler eller SPS.
- b. Konflikter med regler eller praksis, som sker efter skæringstidspunktet, og som med sandsynlighed er sket på grund af manglende tilpasninger, skal tilregnes institutionen og kan ikke inddrages i sagsbehandlingen.

- i. F.eks. vil prøvoforsøg ikke være brugt, hvis den manglende beståelse er afstedkommet af manglende tilpasninger.
- 4. Hvis en regel eller praksis stiller en handicappet studerende ringere end andre studerende, skal det vurderes, om opretholdelse af reglen eller praksis er nødvendigt for at opnå formålet (sagligheds- og proportionalitetsvurdering).**
- a. Er reglen eller praksis nødvendig for at opnå formålet?
 - b. Kan samme formål opnås på andre måder, så den handicappede studerende ikke stilles ringere?
 - c. Kan andre former for tilpasning forhindre, at den studerende stilles ringere?

Styrelsen bemærker, at en mere uddybende gennemgang af Forskelsbehandlingsloven og principperne bag handicapbeskyttelsen kan findes i Beskæftigelsesministeriets Vejledning om lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

Nedenfor er to eksempler for at illustrere, hvordan teorien kan fungere i praksis, og hvilke konsekvenser manglende opfyldelse af tilpasningsforpligtelsen kan have.

1. Eksempel på konsekvensen af manglende opfyldelse af tilpasningsforpligtelsen over for en handicappet studerende.

En studerende søger om 4. prøvoforsøg på baggrund af usædvanlige forhold, og oplyser i den forbindelse, at hun er ordblind, hvilket nedsætter hendes læsehastighed. Hun har medsendt en lægeerklæring fra 2014, der dokumenterer dette. Hendes prøvoforsøg lå den 1. januar 2017, 1. juni 2018 og 1. januar 2019. Hun har utvivlsomt et handicap, men der er også omstændigheder, der tyder på, at hun kan have oplyst om dette tidligere.

Institutionen undersøger herefter, om den studerende tidligere har oplyst om sin ordblindhed. Institutionen finder ud af, at hun i forbindelse med en tidligere ansøgning om dispensation har oplyst om sin ordblindhed. Den studerende indsendte lægeerklæringen om sin ordblindhed til institutionen den 1. februar 2017. Institutionen har ikke tilbudt hende hensigtsmæssige tilpasninger, som kan ligestille hende med andre studerende.

Det måtte stå klart for institutionen, at den studerende er handicappet til alle prøver, hvor hendes ordblindhed vil påvirke hendes resultat. Det er institutionens ansvar at oplyse sagen i tilstrækkelig grad til, at hun kan tilbydes tilpasninger, der er hensigtsmæssige for hendes konkrete situation. F.eks. ved at bede om en lægelig vurdering af hendes behov.

Den manglende tilpasning har med overvejende sandsynlighed været medvirkende årsag til den manglende beståelse af prøvoforsøg. Det betyder, at manglende beståelse af prøvoforsøg efter den 1. februar 2017 kan tilregnes institutionen. Den studerende har derfor ikke opbrugt prøvoforsøg efter skæringstidspunktet for tilpasningsforpligtelsen, hvilket medfører, at hun kun har opbrugt sit første prøvoforsøg, som lå før skæringstidspunktet.

2. Eksempel på sagsbehandling af en ansøgning om dispensation fra institutionens regler eller praksis:

En studerende søger om dispensation fra en institutions krav om deltagelse i laboratorieforsøg i forbindelse med sin kandidatuddannelse i farmaci, fordi han har kronisk fobi over at være i åbne lyse rum. Dette er lægeligt dokumenteret.

Da samtlige laboratorier på institutionen er åbne lyse rum, vil den studerende være handicappet i forhold til laboratorieforsøg og har behov for tilpasninger, eventuelt igennem dispensation fra kravet om deltagelse i laboratorieforsøg.

Institutionen skal først klarlægge, hvilket formål deltagelse i laboratorieforsøg har, og derefter om deltagelseskravet er nødvendigt for at opnå dette formål. F.eks. kan der henvises til, hvilke kvalifikationer den studerende opnår ved deltagelse i laboratorieforsøg, og at disse er en nødvendig del af uddannelsen.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

Det skal også redegøres for, om den studerende kan opnå de samme kvalifikationer ved andre metoder, f.eks. en teoretisk gennemgang af forsøgene, eller om forsøgene kan gennemføres, uden at han skal være i et af institutionens laboratorier. Det er vigtigt at forholde sig konkret til, hvilke muligheder der er og ikke henvise til generelle betragtninger. Det er ligeledes vigtigt at dokumentere, at vurderingerne har fundet sted.

Hvis det ud fra en begrundet faglig vurdering ikke er muligt at opnå samme faglige kvalifikationer uden laboratorieforsøg, og det ikke er muligt at gennemføre forsøgene via andre metoder, har institutionen godtgjort, at det ikke er muligt at tilbyde tilpasninger til den studerende. Der er derfor ikke sket forskelsbehandling, hvis institutionen opretholder kravet til, at den studerende skal deltage i laboratorieforsøgene.